

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 4. oktobra 2007*

V zadevi C-457/05,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Landgericht Wiesbaden (Nemčija) z odločbo z dne 23. novembra 2005, ki je prispela na Sodišče 27. decembra 2005, v postopku

Schutzverband der Spirituosen-Industrie eV

proti

Diageo Deutschland GmbH,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, E. Juhász, sodnik, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), sodnica, J. Malenovský in T. von Danwitz, sodnika,

* Jezik postopka: nemščina.

generalni pravobranilec: J. Mazák,
sodni tajnik: M.-A. Gaudissart, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. marca 2007,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Schutzverband der Spirituosen-Industrie eV C. Eggers in H.-G. Kamann, odvetnika,

- za Diageo Deutschland GmbH V. Bansch, odvetnica,

- za belgijsko vlado A. Hubert, zastopnica,

- za grško vlado M. Apessos, I. Bakopoulos, S. Spyropoulos in N. Dafniou, zastopniki,

- za francosko vlado R. Loosli-Surrans, zastopnica,

- za Svet Evropske unije M. C. Giorgi Fort, G. Curmi in J.-P. Hix, zastopniki,

— za Komisijo Evropskih skupnosti D. Lawunmi in B. Schima, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi
14. junija 2007

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Vprašanje za predhodno odločanje se nanaša na razlago člena 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek Direktive Sveta z dne 19. decembra 1974 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s pripravo določenih predpakiranih tekočin glede na prostornino (UL L 42, str. 1), kot je bila nazadnje spremenjena z aktom o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike k Evropski uniji in prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija (UL 2003, L 236, str. 33, v nadaljevanju: Direktiva 75/106), v povezavi s členom 5(3)(d) in Prilogo III, oddelek 4, te direktive.

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Schutzverband der Spirituosen-Industrie eV (v nadaljevanju: Schutzverband) in Diageo Deutschland GmbH (v nadaljevanju: Diageo) zaradi trženja pijače „Baileys“ v embalaži z nazivno prostornino 0,071 litra v Nemčiji.

Pravni okvir

- 3 Prva, četrta in šesta uvodna izjava Direktive 75/106 določajo:

„ker so pogoji za ponudbo predpakiranih tekočin za dajanje v promet v večini držav članic predmet obveznih predpisov, ki se od države do države razlikujejo ter tako ovirajo trgovino s temi predpakiranimi proizvodi; ker je zato treba te predpise približati;

[...]

ker je treba kolikor je le mogoče zmanjšati število prostornin vsebine, ki so za isti proizvod preblizu skupaj, in bi zato lahko zavajali potrošnika, pri čemer je treba upoštevati, da je ob izredno velikih zalogah predpakiranih proizvodov v Skupnosti takšno zmanjšanje možno izvesti le postopoma;

[...]

ker bi prehitra sprememba načina določanja količine, ki bi jih predpisovale nacionalne zakonodaje, ter organiziranje novih sistemov nadzora, kakor tudi sprejem novega meroslovnega sistema lahko za določene države članice predstavljali težave, je treba tem državam zagotoviti prehodno obdobje; ker slednje ne bi smelo zavirati trgovine s temi proizvodi znotraj Skupnosti in ne bi smelo prejudicirati izvajanja te direktive v drugih državah članicah“.

4 Člen 5 te direktive določa:

„1. Države članice ne smejo zavrni, prepovedati ali omejiti dajanja na trg predpakiranih proizvodov, ki izpolnjujejo zahteve te direktive, zaradi vzrokov, ki so povezani z ugotavljanjem njihove prostornine, metod, po katerih so bili preverjeni, ali nazivnih prostornin, če so le-ti določeni v stolpcu I Priloge III.

[...]

3.

(b) [...] Tisti predpakirani proizvodi, ki se pojavljajo v oddelku 4 Priloge III, se smejo po 31. decembru 1991 dati v promet le, če imajo nazivne prostornine, določene v omenjenem stolpcu I. [...]

Embalaze, ki vsebujejo proizvode, naštetih v Prilogi III 2 (a), se smejo po 31. decembru 1990 dati v promet le, če imajo nazivne prostornine, določene v stolpcu I te priloge. Tisti predpakirani proizvodi, ki se pojavljajo v oddelku 4 Priloge III, se smejo po 31. decembru 1991 dati v promet le, če imajo nazivne prostornine, določene v omenjenem stolpcu I.

c) [...]

- (d) Brez poseganja v pododstavek (b) se smejo proizvodi, naštetih v oddelku 4 Priloge III, ki imajo prostornino 0,071 litra, tržiti na Irskem in v Združenem kraljestvu.

[...]“

- 5 Priloga III, stolpec I, Direktive 75/106, ki določa končno dovoljene nazivne prostornine, za proizvode, naštetih v točki 4 te priloge, določa naslednje nazivne prostornine: 0,02 l – 0,03 l – 0,04 l – 0,05 l – 0,10 l – 0,20 l – 0,35 l – 0,50 l – 0,70 l – 1 l – 1,125 l – 1,5 l – 2 l – 2,5 l – 3 l – 4,5 l – 5 l – 10 l.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 6 Schutzverband je društvo, katerega namen je nadzorovati spoštovanje in uporabo veljavnih predpisov v sektorju alkoholnih pijač v Nemčiji.
- 7 Diageo je nemška odvisna družba proizvajalca pijač Diageo North America Inc. V Nemčiji trži zlasti pivo, viski, džin in vodko pod različnimi znamkami.

- 8 Diageo je od oktobra 2004 v Nemčiji tržil pijačo „Baileys“ kot predpakirane proizvode z nazivno prostornino 0,071 litra z imenom „Baileys Minis“, ki se proizvajajo in stekleničijo na Irskem.
- 9 Stranki v sporu o glavni stvari se ne strinjata glede tega, ali je trženje teh predpakiranih proizvodov v Nemčiji dovoljeno.
- 10 V teh okoliščinah je Landgericht Wiesbaden prekinilo postopek in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali je treba člen 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, v povezavi s členom 5(3)(d) in Prilogo III, oddelek 4, Direktive Sveta 75/106/EGS [...] razlagati tako, da se proizvodi v embalaži s prostornino 0,071 litra, ki se zakonito proizvajajo in/ali tržijo na Irskem in v Združenem kraljestvu, smejo tržiti tudi v drugih državah članicah Evropskih skupnosti?
2. V primeru, da je odgovor na prvo vprašanje nikalen: ali je člen 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, v povezavi s členom 5(3)(d) in Prilogo III, oddelek 4, Direktive 75/106/EGS v skladu z načelom prostega pretoka blaga iz členov 28 ES in 30 ES?“

Vprašnji za predhodno odločanje

- 11 Z vprašanjema, ki ju je treba preizkusiti skupaj, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, Direktive 75/106 v povezavi s členom 5(3)(d) in Prilogo III, oddelek 4, te direktive v smislu načela prostega pretoka blaga iz člena 28 ES razlagati tako, da se predpakirani proizvodi z nazivno prostornino 0,071 litra, ki zajemajo proizvode iz navedenega oddelka 4 in se zakonito proizvajajo in tržijo na Irskem in v Združenem kraljestvu, smejo tržiti tudi v drugih državah članicah.
- 12 Člen 5(1) Direktive 75/106 državam članicam prepoveduje, da bi za predpakirane proizvode, ki izpolnjujejo zahteve iz te direktive, sprejele ukrepe, ki bi omejili dajanje teh proizvodov na trg zaradi njihovih prostornin ali določitve teh prostornin (sodba z dne 12. oktobra 2000 v zadevi Ruwet, C-3/99, Recueil, str. I-8749, točka 42).
- 13 Člen 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, po 31. decembru 1991 prepoveduje trženje predpakiranih proizvodov, naštetih v Prilogi III, oddelek 4, Direktive 75/106, z drugačno nazivno prostornino, kot je navedena v stolpcu I te priloge.
- 14 Navedeni odstavek 3(d) tega člena določa izjemo od te prepovedi trženja.

- 15 Vendar primerjalna preučitev različnih jezikovnih različic zadnjenavedene določbe ne daje jasnih navodil o točnem pomenu izjeme od te določbe.
- 16 Dejansko iz primerjalne preučitve nekaterih jezikovnih različic člena 5(3)(d) Direktive 75/106 izhaja, da se proizvode, naštete v Prilogi III, oddelek 4, te direktive, ki se na Irskem in v Združenem kraljestvu pojavljajo s prostornino 0,071 litra, sme tržiti, v skladu z drugimi jezikovnimi različicami te določbe pa se navedene proizvode, ki se pojavljajo s prostornino 0,071 litra, sme tržiti na Irskem in v Združenem kraljestvu.
- 17 V skladu z ustaljeno sodno prakso potreba po enotni uporabi in zato razlagi pravnih določb Skupnosti izključuje, da bi se v primeru dvoma besedilo določbe upoštevalo ločeno v eni svojih različic, ampak nasprotno zahteva, da se besedilo razlaga in uporablja ob upoštevanju jezikovnih različic, ki so bile določene v drugih uradnih jezikih (sodbe z dne 12. novembra 1969 v zadevi Stauder, 29/69, Recueil, str. 419, točka 3; z dne 7. julija 1988 v zadevi Moxsel Import und Export, 55/87, Recueil, str. 3845, točka 15; z dne 2. aprila 1998 v zadevi EMU Tabac in drugi, C-296/95, Recueil, str. I-1605, točka 36, in z dne 19. aprila 2007 v zadevi Profisa, C-63/06, ZOdl., str. I-3239, točka 13).
- 18 V primeru razlik med različnimi jezikovnimi različicami besedila Skupnosti je sporno določbo treba razlagati glede na splošno sistematiko in namen ureditve, katere del je (sodbe z dne 27. oktobra 1977 v zadevi Bouchereau, 30/77, Recueil, str. 1999, točka 14; z dne 7. decembra 2000 v zadevi Italija proti Komisiji, C-482/98, Recueil, str. I-10861, točka 49; z dne 1. aprila 2004 v zadevi Borgmann, C-1/02, Recueil, str. I-3219, točka 25, in zgoraj navedena sodba Profisa, točka 14).

- 19 Glede tega je treba poudariti, da je bila Direktiva 75/106 sprejeta na podlagi člena 100 Pogodbe EGS (ki je postal člen 100 Pogodbe ES, sedaj člen 94 ES) za približevanje tistih zakonov in drugih predpisov držav članic, ki neposredno vplivajo na vzpostavitev ali delovanje skupnega trga (zgoraj navedena sodba Ruwet, točka 40).
- 20 Iz prve uvodne izjave navedene direktive izhaja, da je njen cilj odpraviti ovire za prosti pretok nekaterih predpakiranih prehrambenih tekočin, ki so v večini držav članic posledica obveznih predpisov, ki se od ene do druge države članice razlikujejo (zgoraj navedena sodba Ruwet, točka 41).
- 21 Poleg tega je treba poudariti, da Direktiva Sveta 88/316/EGS z dne 7. junija 1988 o spremembi Direktive 75/106 (UL L 143, str. 26), ki je v Direktivo 75/106 vnesla zadevne določbe iz spora o glavni stvari, temelji na členu 100a Pogodbe EGS (ki je postal člen 100a Pogodbe ES, sedaj člen 95 ES) in da je njen namen izboljšanje pogojev za vzpostavitev in delovanje notranjega trga (sodba z dne 5. oktobra 2000 v zadevi Nemčija proti Parlamentu in Svetu, C-376/98, Recueil, str. I-8419, točka 83).
- 22 Ravno tako je treba poudariti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso treba besedilo sekundarnega prava Skupnosti razlagati kolikor je le mogoče v smeri njegove skladnosti z določbami Pogodbe ES in s splošnimi načeli prava Skupnosti (sodbe z dne 13. decembra 1983 v zadevi Komisija proti Svetu, 218/82, Recueil, str. 4063, točka 15; z dne 25. novembra 1986 v zadevi Klensch in drugi, 201/85 in 202/85, Recueil, str. 3477, točka 21; z dne 21. marca 1991 v zadevi Rauh, C-314/89, Recueil, str. I-1647, točka 17, in z dne 27. januarja 1994 v zadevi Herbrink, C-98/91, Recueil, str. I-223, točka 9, ter zgoraj navedena sodba Borgmann, točka 30).

- 23 V teh okoliščinah je Sodišče glede Direktive 75/106 načeloma že odločilo, da je treba člen 28 ES razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi država članica prepovedala trženje predpakiranega proizvoda, katerega nazivna prostornina ni v okviru stopenj Skupnosti, se pa zakonito proizvaja in trži v drugi državi članici (zgoraj navedena sodba Ruwet, točka 57).
- 24 Ni dvoma, da je na podlagi člena 5(3)(d) Direktive 75/106 trženje predpakiranih proizvodov, ki zajemajo proizvode iz Priloge III, oddelek 4, te direktive in se pojavljajo s prostornino 0,071 litra, vsaj na Irskem in v Združenem kraljestvu v skladu z navedeno direktivo.
- 25 Posledično, če se navedeni predpakirani proizvodi zakonito proizvajajo in tržijo vsaj v teh dveh državah članicah, člen 28 ES nasprotuje temu, da bi se njihovo trženje prepovedalo v drugih državah članicah, razen če se izkaže, da je taka prepoved upravičena z nujno zahtevo, ki se brez razlikovanja uporablja tako za nacionalne kot za uvožene proizvode in je potrebna za izpolnitev zadevne zahteve in sorazmerna z zastavljenim ciljem, ter da se tega cilja ne da doseči z ukrepi, ki manj omejujejo trgovino znotraj Skupnosti (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Ruwet, točki 50 in 57).
- 26 Schutzverband in belgijska vlada zatrjujeta, da je prepoved trženja iz člena 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, Direktive 75/106 upravičena z nujno zahtevo varstva potrošnikov.

- 27 V zvezi s tem drži, da če je glede na četrto uvodno izjavo te direktive njen namen, da se kolikor je le mogoče zmanjša nevarnost, da bi bil potrošnik zaveden s številom prostornin vsebine, ki so za isti proizvod preblizu skupaj, se lahko šteje, da je taka nevarnost izključena, če upoštevamo povprečnega, običajno obveščene in razumno pazljivega in preudarnega potrošnika (sodba z dne 13. januarja 2000 v zadevi Estée Lauder, C-220/98, Recueil, str. I-117, točka 30, in zgoraj navedena sodba Ruwet, točka 53).
- 28 Dejansko člen 4(1) Direktive 75/106 za predpakirane proizvode določa obveznost, da morajo vsi predpakirani proizvodi, na katere se nanaša ta direktiva, nositi oznako neto prostornine tekočine, vsebovane v embalaži, ki je izražena v prostorninskih enotah (liter, centiliter, mililiter, odvisno od primera), kar prepreči, da bi bil povprečen potrošnik zmeden glede dveh prostornin, in takemu potrošniku omogoči, da upošteva razliko v prostornini, ki jo ugotovi pri primerjavi cen enake tekočine, pripravljene v različnih embalažah (zgoraj navedena sodba Ruwet, točka 54).
- 29 Glede tega je treba ugotoviti, da Direktiva 75/106 dovoljuje, da med stopnjami nazivnih prostornin iz Priloge III, stolpec I, za proizvode, naštete v oddelku 4 te priloge, soobstajajo nazivne prostornine (0,02 litra, 0,03 litra, 0,04 litra in 0,05 litra), ki med seboj ne odstopajo za več kot 0,01 litra. Torej je treba ugotoviti, da nazivna prostornina, kot je 0,071 litra, ki se nahaja med nazivnima prostorninama 0,05 litra in 0,10 litra, ki sta v okviru stopenj Skupnosti nazivnih prostornin, dovoljenih za navedene proizvode, od vsake od teh dveh prostornin odstopa za več kot 0,01 litra, kar je dovolj, da pri povprečnem potrošniku ne pride do zmede.
- 30 Končno je treba upoštevati obveznost, ki izhaja iz Direktive 98/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 o varstvu potrošnikov pri označevanju cen potrošnikom ponujenih proizvodov (UL L 80, str. 27), da se ne glede na nazivno

prostornino predpakiranega proizvoda označi prodajna cena za mersko enoto (zgoraj navedena sodba Ruwet, točka 56).

- 31 Iz zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da je treba ob upoštevanju splošnega pomena in namena Direktive 75/106 ter načela prostega pretoka blaga, zagotovljenega s členom 28 ES, člen 5(3)(d) te direktive razlagati tako, da se predpakirane proizvode z nazivno prostornino 0,071 litra, ki zajemajo proizvode, naštete v Prilogi III, oddelek 4, te direktive, ki se zakonito proizvajajo in tržijo na Irskem in v Združenem kraljestvu, sme tržiti tudi v drugih državah članicah.
- 32 Poleg tega splošni pomen in namen Direktive 75/106 ter načelo prostega pretoka blaga nasprotujejo prepovedi – ki izhaja iz člena 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, te direktive v povezavi s členom 5(3)(d) te direktive – trženja proizvodov, naštetih v Prilogi III, oddelek 4, te direktive, v obliki predpakiranih proizvodov z nazivno prostornino 0,071 litra, v drugih državah članicah, razen na Irskem in v Združenem kraljestvu.
- 33 Ker se ti predpakirani proizvodi v skladu s tema določbama smejo tržiti le v teh dveh državah članicah, bi taka prepoved lahko ovirala trgovino znotraj Skupnosti, saj lahko proizvajalcem s sedežem v drugih državah članicah oteži in podraži proizvodnjo in trženje teh proizvodov oziroma te proizvajalce odvrne od trženja takih predpakiranih proizvodov.

- 34 Da bi proizvajalec s sedežem v državi članici, razen na Irskem ali v Združenem kraljestvu, lahko tržil zadevne predpakirane proizvode, je primoran te predpakirane proizvode izvažati v ti dve državi članici ali jih tam proizvesti, preden jih ponovno uvozi v svojo državo članico.
- 35 Ta prepoved trženja ni upravičena, ker je v očitnem nasprotju z enim od ciljev, ki jih zasleduje Direktiva 75/106, in sicer odprava ovir za prosti pretok predpakiranih proizvodov s tekočinami iz Priloge III te direktive. Nevarnost, da bi potrošnik bil zaveden v zmotu, je treba izključiti iz razlogov, navedenih v točkah od 27 do 30 te sodbe.
- 36 Možnost iz člena 5(3)(d) Direktive 75/106, da se predpakirani proizvodi z nazivno prostornino 0,071 litra tržijo zgolj na Irskem in v Združenem kraljestvu, ne more biti upravičena s ciljem, ki ga zasleduje ta določba.
- 37 Če je taka možnost dovoljena za zmeraj, preseže raven, ki je potrebna za doseg cilja, in sicer, kot izhaja iz šeste uvodne izjave Direktive 75/106, omogočiti tema dvema državam članicama, da se prilagodita težavam zaradi hitre spremembe načina polnjenja, predpisanega z njuno nacionalno zakonodajo, organizacije novih vrst nadzora in spremembe sistema merskih enot.
- 38 Poleg tega je treba poudariti, da je v skladu s to uvodno izjavo, da bi odpravili te težave, treba predvideti prehodno obdobje, ki ne bo oviralo trgovine znotraj Skupnosti in ne bo škodilo izvrševanju Direktive 75/106.

39 Iz tega sledi, da je člen 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, Direktive 75/106 v povezavi s členom 5(3)(d) te direktive neveljaven, ker iz usklajenih stopenj nazivnih prostornin Skupnosti iz Priloge III, oddelek 4, stolpec I, te direktive izključuje nazivno prostornino 0,071 litra.

40 Upoštevajoč vse zgornje ugotovitve je treba na postavljeni vprašanji odgovoriti, da:

- je treba člen 5(3)(d) Direktive 75/106 razlagati tako, da se predpakirani proizvodi z nazivno prostornino 0,071 litra, ki zajemajo proizvode, našete v Prilogi III, oddelek 4, te direktive in se zakonito proizvajajo in tržijo na Irskem in v Združenem kraljestvu, smejo tržiti tudi v drugih državah članicah, in da

- člen 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, Direktive 75/106 v povezavi s členom 5(3)(d) te direktive ni veljaven, ker iz usklajenih stopenj nazivnih prostornin Skupnosti iz Priloge III, oddelek 4, stolpec I, te direktive izključuje nazivno prostornino 0,071 litra.

Stroški

41 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 5(3)(d) Direktive Sveta 75/106/EGS z dne 19. decembra 1974 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s pripravo določenih predpakiranih tekočin glede na prostornino, kot je bila spremenjena z aktom o pogojih pristopa Češke republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike k Evropski uniji in prilagoditvah pogodb, na katerih temelji Evropska unija, je treba razlagati tako, da se predpakirani proizvodi z nazivno prostornino 0,071 litra, ki zajemajo proizvode, naštete v Prilogi III, oddelek 4, stolpec I, te direktive in se zakonito proizvajajo in tržijo na Irskem in v Združenem kraljestvu, smejo tržiti tudi v drugih državah članicah.

Člen 5(3)(b), drugi pododstavek, zadnji stavek, Direktive 75/106, kot je bila spremenjena z navedenim aktom, v povezavi s členom 5(3)(d) te direktive ni veljaven, ker iz usklajenih stopenj nazivnih prostornin Skupnosti iz Priloge III, oddelek 4, stolpec I, te direktive izključuje nazivno prostornino 0,071 litra.

Podpisi

